

SNOW WORKS LOPPURAPORTTI (1.10.2011 - 30.4.2014)

Sisällys

1. Hankkeen tiedot	3
2. Yhteenveto hankkeesta	3
3. Raportti.....	4
3.1 Hankkeen taustasta ja tavoitteet	4
3.2 Hankkeen toteutus vuonna 2012	4
3.2.1 Toimenpiteet	4
3.2.1.1 Jäänveiston SM-kisojen rakenteet.....	4
3.2.1.2 Jäänveistokurssit.....	5
3.2.1.3 Lumenveistokurssit.....	5
3.2.1.4 Pilottiveistokset (Sapporo, Veuve QIcquot, Ramirent ja Riipisen)	5
3.2.1.5 Iceman-kisan 2012 rakenteet	6
3.2.1.6 Rukan Salongin lumihotelli.....	6
3.2.1.7 Rukan Salongin lumidisko.....	6
3.2.1.8 Chalet Ruka Peakin lumilinnan rakenteet	6
3.2.1.9 Ronkaisenniemen leikkipuiston lumenveistotapahtuma	7
3.2.1.10 Oulangan luontokeskuksen talvirieha	7
3.2.1.11 Posion palvelutalo Valkaman lumenveistotapahtuma.....	7
3.2.1.12 Lumiukko-lumenveistokisa	7
3.2.1.13 Opintomatka 6.-7.2.2012	7
3.2.1.14 Kevään 2012 ja loppusyksyn tapahtumia	8
3.3 Hankkeen toteutus ajalla 1.1.2013 – 30.4.2014.....	8
3.3.1 Art Meets Ice	8
3.3.2 Ice on Ruka -jäänveistotapahtuma	8
3.3.3 Jäiden sahaaminen ja säilöminen kesän yli	9
3.3.4 Koulutusta matkailualan opiskelijoille.....	9
3.3.5 Näyttäviä lumiveistoksia matkailuyritysten piha-alueille.....	10
3.3.6 Lumipuiston rakentaminen Posion Kirintövaaran hiihtokeskukseen.....	11
3.4 Aikataulu.....	12
3.5 Toteutuksen organisaatio.....	12

3.6 Kustannukset ja rahoitus	13
3.7 Hankkeen tiedotus.....	13
3.8 Raportointi ja seuranta.....	14
3.9 Yhteistyökumppanit	14
3.10 Hankkeen tulokset ja vaikutukset.....	14
4. Esitykset jatkotoimenpiteiksi.....	16

LIITTEET

Liite 1 Esther Dorsman: REPORT SnowWorks Hanke

1. Hankkeen tiedot

Hankkeen toteuttaja:

Koillis-Suomen Kehittämisyhtiö Naturpolis Oy

Hankkeen nimi ja tunnus

Snow Works, Dnro 25/103-2011/49

hankenumero 15109

2. Yhteenvedo hankkeesta

Ennen hanketta lumirakentaminen oli rajoittunut muutaman yrityksen omaan panostukseen ja näkyvyys on ollut vaatimatonta etenkin potentiaaliin nähden. Lumirakentamista ja lumitaideteoksia voidaan hyödyntää alueen talviolosuhteissa erinomaisesti. Hyvin suunnitellut ja toteutetut lumi- ja jäärakenteet toimivat visuaalisina maisemaelementteinä ja matkailun vetovoimatekijänä sekä lisäävät yleistä viihtyvyyttä. Lumirakentamisen ympärille voidaan järjestää myös tapahtumia.

Hankkeessa haluttiin selvittää lumi- ja jäärakentamisen monipuoliset mahdollisuudet alueella ja innostaa ja kouluttaa eri alojen toimijoita lumi- ja jäärakentamisen moninaisiin mahdollisuuksiin. Lisäksi päätavoitteina oli käynnistää lumen ja jäänveistokulttuuri, joka jää elämään projektin jälkeenkin ja tekee aluetta tunnetuksi kiinnostavana lumi- ja jäärakentamisen kohteena ja on siten osa alueen imagoa ja brändiä.

Talvikautena 2012 hankkeessa toteutettiin tavoitteen mukaisia toimenpiteitä hyvin monipuolisesti. Jäänveiston SM-kisojen yhteydessä alkutalvesta järjestettiin lumen ja jäänveistokursseja, jotka innostivat niin alan osaajia kuin amatöörejäkin hyödyntämään oppeja monipuolisesti yrityksissään ja muissa projekteissa. Lisäksi SM-kisoista saatiin laajaa julkisuutta myös hankkeelle. Talven mittaan toteutettiin erilaisia lumirakenteita kuten lumihotellit ja -disko sekä pilottiveistokset useissa matkailualan yrityksissä. Lisäksi hanke tuotti lumiosaamista ja iloa lähialueen eri tapahtumiin, joissa opeteltiin lumirakentamista ja rakennettiin upeita lumiluomuksia.

Opintomatka ja vierailut antoivat osallistujille uusia ideoita ja innostusta lumi- ja jäärakenteiden jalostamiseen. Lumirakenteita osataan jo tehdä, mutta niiden koristelu on vielä puutteellista. Entistä suurempia rakennelmia ja niihin koristeluja suunnitellaan matkailualan yrityksissä.

Talvella 2013-2014 toteutettiin hankkeen toimesta mittavaa lumirakentamisen koulutusta sekä Kuusamossa että Posiolla. Taivalkosken matkailuyhdistykselle tarjottiin hankkeen kautta toteutettavaa koulutusta lumirakentamiseen, mutta tarjottuun palveluun ei löytynyt halukkuutta. Taivalkosken edustaja osallistui vuonna 2012 tehtyyn opintomatkaan.

Hankkeen myötä alueen palvelualan yritykset lisäsivät tietämystään ja ammattitaitoaan lumirakentamisessa ja hankittua osaamista tullaan jatkossa varmasti hyödyntämään. Lumen käyttö erityisesti tapahtumissa on lisääntynyt. Lumenneisto on havaittu hyväksi ohjelmapalvelutuotteeksi, liikuntamuodoksi ja jopa taiteen muodoksi.

3. Raportti

3.1 Hankkeen taustasta ja tavoitteet

Kuusamon alueelta on puuttunut imago talvimatkailukohteena, joka hyödyntää jäätä ja lunta rakenteissa ja taiteessa ja matkailussa. Esimerkkejä Suomesta: Kemin lumilinna, Levin Jäämaailma, Rovaniemen Snowland, Kaksilauttasen iglut. Matkailijoiden kiinnostus alueeseen lisääntyy pitkäjänteisen lumi- ja jäärakentamisen myötä.

Ennen hanketta lumirakentaminen oli rajoittunut muutaman yrityksen omaan panostukseen ja näkyvyys on ollut vaatimatonta etenkin potentiaaliin nähden. Yhdistämällä voimavarat ja tekemällä laajamittaista yhteistyötä saadaan lumesta vetovoimatekijä koko alueelle. Yksittäisen tai muutaman yrityksen yhteenliittymän resurssit eivät riitä. Tarvitaan hanke, joka kartoittaa koko alueen lumitarpeet ja lumiasiakkaat, tekee markkinaselvityksen, määrittää resurssit ja mahdollisuudet, sekä kehittää yhteistyön kaikkia alueen yrityksiä hyödyttäväksi kokonaisuudeksi.

- Selvittää lumirakentamisen mahdollisuudet alueella ja kehittää niitä mahdollisimman pitkälle.
- Lisää lumen ja jään hyödyntämistä eri muodoissa pilottituotteiden ja uusien innovaatioiden kautta ja kehittää niistä matkailutuotteita.
- Kouluttaa ja innostaa alueen eri toimijat lumi- ja jäärakentamiseen.
- Lumiosaamisen ja lumirakentamisen laadun lisääminen alueella.
- Saattaa lumi- ja jäärakentaminen osaksi alueen imagoa ja brändiä, paikalliseksi matkailutuotteeksi ja koko alueen hyödynnettäväksi
- Käynnistää alueella lumen- ja jäänveistokulttuurin, joka projektin jälkeenkin elää ja kehittyy itsenäisesti
- Tehdä lumen- ja jäänveistosta niin olennainen osa talvea, että alue tunnetaan tulevaisuudessa myös lumi- ja jäärakentamisesta
- Tukea alueen luontoimagoa hyödyntämällä aktiivisesti luomumateriaalia

3.2 Hankkeen toteutus vuonna 2012

3.2.1 Toimenpiteet

3.2.1.1 Jäänveiston SM-kisojen rakenteet

Jäänveiston SM-Kisat järjestettiin Rukalla 13.–15.1.2012. SnowWorks -hanke toteutti kisoihin jäiden noston ja teki jäänveistoaihiot. Rakenteiden toteuttaminen alkoi jäiden jäädyttämällä joulukuussa 2011. Leuto alkutalvi aiheutti sen, että teräsjäätä oli vain 25 cm ja päädyimme tekemään jäänveistoaihiot kahdesta kappaleesta, jotka liimattiin yhteen.

Chalet Ruka Peakissa jäät nostettiin kuorma-auton kyydistä, aseteltiin paikoilleen ja liimattiin lumisohjolla kiinni jalustaan (150x100cm jääpala). Ruka-Peakissa veistokset sijoitettiin niitä varten rakennetulle lumihylly-

le ja Rukan Salongissa suoraan jään päälle. Jääveistosten valaistukseen käytettiin IP-luokitukseltaan riittävän kestäviä led-valoja, jotka voisi sijoittaa jään sisään.

Tapahtuman kotisivut: <https://sites.google.com/site/icesculptingruka/>

Rakenteet toteuttivat Ruka Chalet, Koneyhtymä V ja J Määttä ja Konetyö Määttä.

3.2.1.2 Jäänveistokurssit

Jäänveiston SM-kisat toivat alueelle Suomen parhaat jääveistäjät ja jäänveistokurssit toteutettiin kustannussyistä samaan aikaan. Samanaikaisuus mahdollisti sen, että kurssilaiset pääsivät kurssin päätteeksi seuraamaan jääveistäjiä työssään.

Kurssit pidettiin to 12. ja pe 13.1.2012 klo 18–20 Rukan Salongissa. Kurssien vetäjinä toimivat Jussi Katajisto ja Riitta Matikainen. Ensimmäisenä päivänä käytiin läpi jäänveistoa muualla maailmalla ja jäänveiston teoriaa sekä tekniikkaa, opeteltiin välineiden rakentamista itse ja niiden huoltoa. Ensimmäisenä kurssipäivänä oli noin 70 osallistujaa. Toisena kurssipäivänä veistettiin jäätä Rukan Salongin pihalla. Toisen kurssipäivän veistoksia syntyi 16 kpl ja niitä veistettiin osittain useamman hengen tiimeinä. Rakenteet toteuttivat Ruka Chalet, Koneyhtymä V ja J Määttä ja Konetyö Määttä.

3.2.1.3 Lumelveistokurssit

Samaan aikaan, kun jääveistäjät tekivät SM-veistoksia, pidettiin koko päivän kestävä lumelveistokurssi 14.1.2012 Kurssin vetäjinä vuoden 2011 lumelveiston SM-joukkue Ragnarök. Kurssin aluksi käytiin pieni teoriaosuus sisällä ja sitten siirryttiin ulos veistämään lumelveistoa. Osa kurssilaisista jatkoi työskentelyä myös sunnuntaina 15.1. Kurssille osallistui 35 veistäjää.

Rakenteet toteutti Ruka Chalet, Koneyhtymä V ja J Määttä ja Konetyö Määttä.

3.2.1.4 Pilottiveistokset (Sapporo, Veuve Clicquot, Ramirent ja Riipisen)

Lumelveistokurssin vetäjät osallistuivat helmikuussa 2012 Sapporossa järjestettäviin lumelveiston MM-kisoihin. Rukan Salongissa heille tarjoutui mahdollisuus harjoitella kilpailuun veistämällä MM-kisaveistoksen harjoitusversio pilottiveistoksena. Ruka Peak tilasi terassilleen Veuve Clicquot-jääveistoksen ja sen toteuttivat Jussi Katajisto ja Riitta Matikainen jääveistokurssien pitämisen ja jäänveiston sm-kisoihin osallistumisen yhteydessä.

Jäänveiston SM-kisojen sponsoriseinät rakennettiin Riista- ja matkatoimistomyymälät Riipiselle ja Ramirentille. Riipisen seinän poronsarvet päätyivät myöhemmin kilpailijoille pal-

kinnoksi. Ramirentin logon alapuolelle heijastettiin videotykillä kuvia kilpailun etenemisestä.

Rakenteet toteutti Ruka Chalet, Koneyhtymä V ja J Määttä ja Konetyö Määttä. Veistotyön toteuttivat jäänveistäjät Riitta Matikainen ja Jussi Katajisto sekä Ragnarök -lumerveistojoukkue.

3.2.1.5 Iceman-kisan 2012 rakenteet

Kansainvälisen SCL Strongman Champions Leaguen Järjestämä Iceman -voimamieskilpailu toteutettiin Rukalla 16.3.2012. Rukan kävelykylään rakennettiin kisojen crucifix-lajia varten 2,5m korkeat lumitolpat, joita vasten kilpailijat nojasivat, sekä palkintojenjakokoroke. Ruka Peakin tehtiin lumikuutiot, joita kilpailijat nostivat lumilavalle. Rukan Salonkiin rakennettiin areena rekaveto-lajia varten. Rakenteet toteutti Konetyö Määttä. Kilpailu televisioitiin ja näytettiin ympäri maailmaa useilla tv-kanavilla, joten lumiveistokset ja alue saivat hyvää näkyvyyttä maailmalla.

3.2.1.6 Rukan Salongin lumihotelli

Rukan Salongin lumihotelliin rakennettiin 5 kpl kahden hengen huoneita ja yksi yhden hengen huone, ruokailutila ja kappelinä toimiva eteisaula. Rakenteet toteutettiin iglumuoteilla ja kellokäyrä-muoteilla saatiin aulatilasta normaalia korkeampi. Rakenteiden muotit vuokrasi Ruka Chalet.

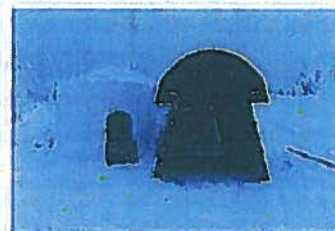

3.2.1.7 Rukan Salongin lumidisko

Lumidiskossa juhlittiin ensimmäisen kerran jo ennen joulua ja sitä käytettiin talven 2012 mittaan tapahtumien ravintolatilana ja sääsuojana. Rakenne on helposti muokattavissa erilaisiin tilaisuuksiin, pinnanmuotoihin ja olosuhteisiin. Rakenteiden muotit vuokrasi Ruka Chalet

3.2.1.8 Chalet Ruka Peakin lumilinnan rakenteet

Chalet Ruka Peakin lumilinna/jääbaari toteutettiin kokonaisuudessaan kellokäyrä-muoteilla. Ristikkäiset käytävät ovat kestävätkä ja tarjoavat mahdollisuuden käyttää tilaa monella tavalla. Pienempi tila pysyy lisäksi helpommin lämpimänä kovallakin pakkasella. Rakenteet toteutti Ruka Chalet

3.2.1.9 Ronkaisenniemen leikkipuiston lumeneistotapahtuma

Ronkaisenniemessä järjestettiin perintellinen lumeneistotapahtuma yhdessä Kainuun ammattiopiston (KAO:n) matkailun opiskelijoiden kanssa. KAO rakensi leikkipuistoon lumeneistoaihiot vapaasti kaikkien veistettäväksi ja Piritta Liikka kävi pitämässä 27.2.2012 lumeneistokurssin lähialueen asukkaille. Osa veistoksista osallistui myös Lumiukko-lumeneistokisaan.

3.2.1.10 Oulangan luontokeskuksen talvirieha

Oulangan luontokeskuksen talvirieha suunniteltiin ja toteutettiin yhdessä Erä-Suden ja KAO:n kanssa. KAO:n opiskelijat toteuttivat lumeneistomuotit samalla tavoin kuin Ronkaisenniemellä ja lisäksi liukumäkiä, labyrintin yms. Erä-Susi vastasi kahvilan pidosta ja huskyajeluista. Tapahtumaan osallistui noin 150 vierasta.

3.2.1.11 Posion palvelutalo Valkaman lumeneistotapahtuma

26.3. Posion palvelutalo Valkaman pihapiiriin rakennettiin yhdessä KAO:n opiskelijoiden kanssa lumeneistoaihiot ja Posion Aholan koulun oppilaat veistivät niistä upeita veistoksia palvelutalon asukkaiden iloksi. Tapahtuma oli osa IkäEhyt-hanke, jossa parannetaan Valkaman palvelukeskuksessa asuvien vanhusien elämänlaatua mm. taiteen avulla.

3.2.1.12 Lumiukko-lumeneistokisa

Lumiukko-lumeneistokisa käynnistyi 1.1.2012 ja päättyi 29.2.2012. Kahden kuukauden aikana kisaan osallistui 22 lumiukkoa ympäri Suomea ja jopa Saksasta asti. Yleisö äänesti voittajaksi Kuusamon Montessori-päiväkodin lasten tekemän veistoksen. www.lumeneistokisa.com ja <https://www.facebook.com/lumeneistokisa>

3.2.1.13 Opintomatka 6.-7.2.2012

Hanke järjesti tutustumismatkan Kaksilauttaseen, Levin Iciumiin ja Jukkasjärven jäähotelliin. Kuvaraportti nettisivuilla. Tutustumismatkalle osallistui Katja Kämäräinen (Isokenkäisten Klubi), Ulla Majava (Taivalkosken Työtä Taivalkoskelle -hanke), Matti Pohjola (Nordic Holidays Service), Marjo ja Vesa Määttä (Rukan Salonki), Piritta Liikka (Snow Works-hanke). Talven aikana projektipäällikkö vieraili lisäksi Korkeasaaren jäänveistotapahtumassa, Art Meets Ice-tapahtumassa Helsingissä ja tutustui Rovaniemen keskustaan rakennettuihin lumirakenteisiin.

3.2.1.14 Kevään 2012 ja loppusyksyn tapahtuma

Jäiden varastointi seuraavalle sesongille toteutettiin Kuusamon kaupungin kanssa. Ruka-Kuusamo matkailuyhdistyksen joulun tuotteistamistyöpajassa 7.9.2012 syntyi ideoita lumen ja jään hyödyntämisestä alueen tapahtumien somistuksissa ja lavastuksissa. SnowBrick Oy kävi esittelemässä lumeneistomuotteja ja konsultoimassa yrityksiä lumirakentamisessa ja lumen valaisemisessa 29.9.2012. Loppusyksystä alettiin suunnitella Korkeasaaren kanssa yhteistyössä helmikuussa 2013 toteutettavaa kansainvälistä jäänveistofestivaalia Art Meets Ice, jonne SnowWorks -hankkeen oli tarkoitus toimittaa 30.000 kiloa jäätä ja saada vastineeksi 11 jäänveiston huippuammattilaista rakentamaan jääveistoksia Rukan yritysten ja asiakkaiden ihailtaviksi. Aiheesta pidettiin esittely Kuusamon kyläyhdistykselle 19.12.2012 Rantasipi Rukahovissa.

3.3 Hankkeen toteutus ajalla 1.1.2013 – 30.4.2014

3.3.1 Art Meets Ice

Loppusyksystä 2012 alettiin suunnitella Korkeasaaren kanssa yhteistyössä helmikuussa 2013 toteutettavaa kansainvälistä jäänveistofestivaalia Art Meets Ice. SnowWorks -hankkeen oli tarkoitus toimittaa tapahtumalle 30.000 kiloa jäätä ja saada vastineeksi 11 jäänveiston huippuammattilaista rakentamaan jääveistoksia Rukan yritysten ja asiakkaiden ihailtaviksi. Jäät saatiin Koneyhtymä Määtän toimesta Rukalla sijaitsevasta lammeesta ja vietiin rekka-autolla Korkeasaareen, jossa niistä tehtiin näyttäviä jääveistoksia. Jäiden vienti pohjoisesta Etelä-Suomeen herätti median kiinnostusta ja esimerkiksi Sanomalehti Kalevan verkkosivuilla asia aiheutti paljon keskustelua.

3.3.2 Ice on Ruka -jäänveistotapahtuma

Projektipäällikön muiden hankkeiden kiireiden vuoksi palkattiin määräaikainen työntekijä Turo Murtovaara valmistelemaan ja toteuttamaan Ice on Ruka -tapahtuma. Tapahtuma toteutettiin yhteistyössä Korkeasaaren kansainvälisen Art Meets Ice -jäänveistofestivaalin kanssa.

Maailman parhaat jäänveistäjät kokoontuivat Rukalle toteuttamaan tapahtuma 4. – 6.2.2013. Kolmessa päivässä jäänveistotaiturit loivat uniikkia taidetta viiteen eri kohteeseen Rukalla: Rukatonttu, Chalet Ruka Peak, Rukan kävelykyliä, Rukan Salonki ja Ruka Safariksen Iisakki Willage.

Yleisö pääsi seuraamaan jäänveistoa paikan päällä ja jääveistokset jäivät paikoilleen kevään ajaksi. Veistäjiä oli kaikkiaan 11 ja he muodostavat kuusi tiimiä, eli lopputuloksena on kuusi upeaa jääveistosta. Samat veistäjät osallistuvat myös Art meets Ice at Korkeasaari -tapahtumaan. Jäänveistäjät olivat maailman huipputasoa ja kotoisin ympäri maailmaa. Edustettuina olivat USA, Venäjä, Australia, Suomi, Mongolia ja Espanja.

3.3.3 Jäiden sahaaminen ja säilöminen kesän yli

Hankkeen yhteistyökumppanina toimivan yrityksen toimesta kehitettiin jäiden sahaamiseen ja nostamiseen omat, erityiset työkalut. Työkalujen kehittämistyö jatkuu ja niille tulee olemaan jatkossa paljon käyttöä lumi- ja jäärakentamisen sekä osaamisen lisääntyessä alueella.

Jäiden säilömistä testattiin yhteistyössä Kuusamon kaupungin ja Kuusamon Erä-Veikkojen kanssa. Jäätä säilöttiin kesän yli sahanpurun sekaan Rukan hiihtostadionin alueelle. Ensimmäisellä kerralla säilöminen epäonnistui osittain, kun kaupungin konemiehet ajoivat jäävaraston yli raskailla työkoneilla ja osa jäistä rikkoontui. Toisena kesänä oltiin varovaisempia ja jäät onnistuttiin pitämään ehjinä kesän yli.

Loppusyksyllä 2013 jäätä toimitettiin varastosta Rukan Salongille, Chalet Ruka Peakille ja Ruka Safariksele. Yritykset käyttivät jäitä yritystensä piha-alueiden koristeluun. Säilöttyä jäätä käytettiin myös jäänveiston koulutusmateriaalina.

3.3.4 Koulutusta matkailualan opiskelijoille

Jään ja lumenveiston osaamisen lisäämiseksi ja lumiveistosten toteuttamiseksi talvikaudella 2013-2014 kilpailutettiin hankkeen toimesta alan kouluttaja ja töiden toteuttaja. Valituksi tuli lumi- ja jäärakentamisen asiantuntija Esther Dorsman Rovaniemeltä sekä Kainuun ammattiopiston Kuusamon toimipaikan matkailualan opiskelijat opettajansa Markku Ojalan johdolla. Raskaamman konetyön toteuttajaksi valittiin Koneyhtymä Jouni ja Vesa Määttä.

Esther Dorsman piti KAO:n matkailualan opiskelijoille oppitunteja lumi- ja jäärakentamisesta, jonka jälkeen aiheeseen syvennyttiin käytännössä rakentamalla lumiveistoksia yritysten piha-alueille. Joulukuussa Dorsman käytti tähän opiskelijoiden kanssa yhteensä 19 tuntia, jolloin lumiveistokset syntyivät Kahvila Herkkusuun, Petäjälammen Herkku Oy:n, Pohjolan Pirtin, Ruka Adventures Oy:n, Sport House Rukan, Ruka Huollon, Ruka Tontun ja Rukan Salongin piha-alueille. Myös jääveistosten tekoa kokeiltiin käytännössä, mutta aikatauluteknisistä syistä sen asian käsittely jäi melko pintapuoliseksi. Jäänveisto vaatii huomattavasti pidemmän ajan koulutuksen, ammattimaiset työkalut ja hyvälaatuista jäämateriaalia, joista kaikista meillä oli puutetta.

3.3.5 Näyttäviä lumiveistoksia matkailuyritysten piha-alueille

Hankkeen toimesta saatiin rakennettua näyttäviä lumiveistoksia yritysten pihoille ja muille julkisille paikoille. Eniten huomiota herättivät suuret, yli 3 metriä korkeat lumiukot, joita oli mm. Rukan kävelykylässä. Rukan alueen matkailijat kuvauttivat itseään innolla lumiukkojen vierellä ja jakoivat kuvia aktiivisesti mm. sosiaalisessa mediassa. Lumiukkojen rakentaminen jatkuu vuoden 2014 puolella.

3.3.6 Lumipuiston rakentaminen Posion Kirintövaaran hiihtokeskukseen

Posion peruskoulun 5. ja 6. luokkalaisille järjestettiin Esther Dorsmanin johdolla monipuolinen kurssi lumi- ja jäärakentamisesta. Kurssi sisälsi aluksi perusteellisen koulutuksen luokkatiloissa, joissa käytiin läpi lumirakentamisen teoriaa ja käytäntöjä, suunniteltiin tehtäviä lumiveistoksia, opiskeltiin työstettävää materiaalia ja työhön käytettäviä työkaluja. Koulutus räätälöitiin kullekin ikäryhmälle sopivaksi.

Teoriakoulutuksen jälkeen siirryttiin ulkotiloihin, jossa opiskelijoita opastettiin käytännönläheisesti veistämään lumesta veistoksia muotteja ja soveltuvia työkaluja käyttäen. Turvallisuusasioihin työkalujen käytössä kiinnitettiin erityistä huomiota. Koulutukseen osallistui kaikkiaan noin 75 opiskelijaa Posion peruskoulun ala- ja yläkoulusta. Koululuokkien opettajat osallistuivat aktiivisesti koulutuksiin ja myös Kainuun ammattiopiston Kuusamon toimipaikan matkailualan opiskelijat rakensivat näyttävän lumilabyrintin Kirintövaaraan.

Posiolla toteutetun osion tuloksena Kirintövaaran hiihtokeskuksen laskettelurinteen juurelle, Kirikeskus-hotellin välittömään läheisyyteen nousi matkailijoiden ja paikallisten ihailtavaksi lumipuisto, joka sisälsi noin 25 m²:n labyrintin ja yli 30 erikokoista lumiveistosta ja -rakennelmaa. Posion peruskoulun lisäksi rakennusprojektiin osallistui aktiivisesti Kirikeskus Oy:n yrittäjä Reijo Lantto. Lumipuiston valmistumisen kunniaksi järjestettiin medialle ja yleisölle juhlalliset avajaiset, joissa leikattiin nauha lumipuiston valmistumisen kunniaksi. Paikallislehti Koillissanomissa oli mielenkiintoinen artikkeli aiheesta.

3.4 Aikataulu

Hankkeen alkuperäinen toteutusaika oli 1.10.2011–30.5.2013, mutta koska budjetissa oli käyttämättömiä varoja, haettiin hankkeelle jatkoaikaa 30.4.2014 saakka. Aikataulullisesti hanke eteni suunnitelman mukaisesti.

3.5 Toteutuksen organisaatio

Hankkeen vastuullinen toteuttaja on Koillis-Suomen Kehittämissyhtiö Naturpolis Oy. Hankkeen vastuuhenkilö on Naturpolis Oy:n toimitusjohtaja Jari Hentilä.

Ohjausryhmä:

Helena Karppinen, Saija Oy
Jukka Punamäki, Posion matkailuyhdistys
Matti Pohjola, Nordic Holiday Services
Marjo Määttä, Rukan Salonki
Pirjo Jaakkonen, Myötäle ry
Seija Väisänen, Naturpolis Oy

Ohjausryhmä kokoontui seuraavasti: 17.1.2012, 20.4.2012, 8.4.2013 (kokous ei päätösvaltainen), 16.4.2013, 15.5.2013 ja 28.5.2014. Muina aikoina on hankkeen ohjausryhmälle tiedotettu hankkeen toimenpiteistä sähköpostitse.

Projektipäällikkö:

Piritta Liikka 1.10.2011 - 30.11.2012
Mirja Markkanen 17.12.2012 - 31.12.2013
Turo Murtovaara ajalla 7.1. – 7.2.2013 (määräaikainen työntekijä Ice on Ruka –tapahtuman toteutuksessa)
Elisa Kangasaho ja Seija Väisänen 1.1. – 30.4.2014 omien tehtäviensä ohella

Projektisihteeri: Elsi Riihelä

3.6 Kustannukset ja rahoitus

Hankkeen kulujen toteuma on esitetty alla olevassa taulukossa:

	budjetti	Toteutuneet kulut	
		30.4.2014 saakka	budjettia jäljellä
Palkat	26 300,00	24 025,33	2 274,67
Ostopalvelut	64 200,00	57 479,13	6 720,87
Vuokrat	1 000,00	1 080,91	-80,91
Matkakulut	6 800,00	5 402,15	1 397,85
Muut kustannukset (toimisto, muut kulut)	7 200,00	6 261,10	938,90
	105 500,00	94 248,62	11 251,38

3.7 Hankkeen tiedotus

Hankkeen toimenpiteistä on ollut lehtiartikkeleita seuraavasti:

Vuodet 2011 - 2012

- Koillissanomat 17.11.2011, Ruka jäänveiston SM-kisapaikaksi
- Matkailulehti Tunturi 21.12.2011, Snow Works –hanke kehittää lumirakentamista
- Koillismaan Uutiset 21.12.2011, Lumi- ja jäärakentamisen hanke käynnistyi
- Koillissanomat 27.12.2011, Koillismaa koulutetaan veistäjiksi
- Koillissanomat 11.1.2012, Jäänveiston kisamateriaalia jäädytetty viime päivät urakalla
- Koillissanomat 13.1.2012, Jään- ja lumeneisto nousee matkailuvaltiksi
- Iltasanomat 15.1.2012, Jäänveiston Suomen mestaruudesta kisattiin viikonloppuna Rukalla
- Koillismaan Uutiset 19.1.2012 Jäänveiston SM-titteli Ähtäriin
- Koillissanomat 23.1.2012, Kymmenkunta yritystä ottaa lumen ja jään käyttöön
- Koillissanomat 14.3.2012, Lumiukko-lumeneivistokisan yleisön suosikki on Luukas Lemmenkukka
- Koillissanomat 28.3.2012, Lumesta ympäristötaidetta, Posion koululaiset valmistivat lumiveistospuiston ikäihmisten iloksi
- Koillissanomat 23.3.2012, Montessori-päiväkodin lasten palkintomatka Rukan Salongin jääsaunaan

Vuosi 2013

- Koillissanomat 18.1.2013, 30 tonnia jäätä Kuusamosta Korkeasaareen
- Kaleva 26.1.2013, Kuusamolaista teräsjäätä kuskataan veistäjille Korkeasaareen
- Koillissanomat 28.1.2013, Huippujäät purovedestä

Vuosi 2014

- Koillissanomat 7.2.2014, Rukan lumiukot suosittuja kuvattavia
- Koillissanomat 17.3.2014, Lumesta taideteoksia, Posion koululaiset valmistivat puiston lumiveistoksille
• Kirintövaaraan

Lehdistön lisäksi hanke oli esillä mm. Naturpolis Oy:n ja Rukan www-sivuilla, Radio Novassa sekä KuusamoRegion –sähköisessä uutiskirjeessä.

3.8 Raportointi ja seuranta

Ohjausryhmä seurasi hankkeen toteutumista ja kokoontui 17.1.2012, 20.4.2012, 8.4.2013 (kokous ei päätösvaltainen), 16.4.2013, 15.5.2013 ja 28.5.2014. Hankkeen loppuaikana on ohjausryhmälle tiedotettu hankkeen toimenpiteistä sähköpostitse. Projektipäällikkö raportoi hankeyrityksille aktiivisesti kulloinkin projektiin liittyvistä ajankohtaisista asioista.

3.9 Yhteistyökumppanit

Hankkeen toiminta-alka 2011 - 2012

Hankkeen yhteistyökumppaneita olivat lumi- ja jäärakenteita toteuttavat yritykset (Ruka Chalet, Pohjoinen Disain, Snowbrick) ja oppilaitokset (mm. KAO, Posion Aholan koulu ja Rukan koulu). Koulut ja päiväkodit toteuttavat hankkeen tukemina omia lumitapahtumia. Kuusamon kaupungin kanssa toteutettiin jään varastointi kesäksi 2012, Posion kunnan kanssa palvelutalon lumeneivistotapahtuma ja Taivalkosken kunnasta osallistui henkilö opintomatalle.

Hankkeen toiminta-aika 2013 – 2014

Hankkeen yhteistyökumppaneita olivat lumi- ja jäärakenteita toteuttaneet yritykset (Rukan Salonki, Ruka Safaris, Chalet Ruka Peak, Rukan kävelykyläyhdistys, Ruka Adventures, Ruka Tonttu, Petäjälammen Herkku, Nordic Holiday Services, Ruka Market, Ravintola Rukan Kuksa, Rukahuolto, Rantasipi Rukahovi, Rukapalvelu Oy, Kirikeskus Oy) ja oppilaitokset (mm. Kainuun ammattiopiston Kuusamon toimipaikka, Posion Aholan koulu ja Rukan koulu). Helsingissä sijaitsevan Korkeasaaren kanssa toteutettiin yhteistyössä Ice on Ruka – tapahtuma. Koulut ja päiväkodit ovat toteuttaneet hankkeen tukemina omia lumitapahtumia. Kuusamon kaupungin ja Kuusamon Erä-Veikot ry:n kanssa toteutettiin jään varastointi kesäksi 2013.

3.10 Hankkeen tulokset ja vaikutukset

Talvi 2011–2012 alkoi varsin myöhään, joten monen yrityksen lumityöt jäivät tekemättä, sillä rakenteet olisi haluttu jo jouluksi. Mahdollisimman moni projekti toteutettiin kuitenkin suunnitelman mukaan ja talven mittaan projekteja syntyi myös lisää. Tämä opetti varautumaan leutoon alkutalveen ja maaliskuussa 2012 varastoitiinkin jäitä tulevaa joulua varten.

Tammikuussa järjestetyt kurssit herättivät huomiota jäänveiston SM-kisojen yhteydessä. Kurseille osallistui veistäjäkonkareita, mutta myös sellaisia, jotka eivät koskaan ole olleet tekemisissä lumen ja jään veistämisen

kanssa. Materiaalin ominaisuudet yllättivät lähes kaikki positiivisesti ja kurssit lisäävät varmasti veistoa alueella.

Jäänveiston 2012 SM-kisojen tuoma kansallinen julkisuus nosti alueen lumista imagoa hienosti. SM-kisat pääsivät ainakin 15 lehden (mm. Helsingin Sanomat, Ilta-Sanomat, Iltalehti) nettisivuille ja lisäksi paikalliset lehdet (kilpailijoiden kotikaupunkien lehdet) kirjoittivat kilpailusta runsaasti. Myös alueen yrittäjät heräsivät huomaamaan yleisön kiinnostuksen jäänveistoon ja sen merkitykseen talvituotteena. Jäänveiston SM-kisoissa tuotetut veistokset herättivät niin paljon ihastusta matkailijoissa, että ainakin kaksi yritystä aikoo myös ensi talvena järjestää vastaavan tapahtuman.

Rakennetut isommat lumirakenteet olivat käytössä toimivia ja turvallisia. Lumihotelli osoittautui tarkoituksenmukaiseksi tilaksi, jossa järjestettiin kauden mittaan mm. häitä. Ruka Peakin lumilinna oli tilana toimiva ja keskitalvella lämpö pysyi matalammassa, ristin muotoisessa tunnelimaisessa rakenteessa paremmin sisällä, kuin aiempien vuosien isoissa lumi-igluissa. Lumibaarin rakenne on niin monipuolinen, että jatkokäyttöä sille varmasti löytyy.

Opintomatalla ja vierailuilla saadut vinkit jalostavat erityisesti jäänveistoa alueella. Lumirakenteita osataan jo tehdä, mutta niiden koristelu on vielä puutteellista. Rukan Salonki suunnittelee rakentavansa myös tulevaisuudessa vastaavan lumihotellin ja tilaavansa sinne koristelut jäänveiston sm-kisoissa veistäneiltä kilpailijoilta.

Talvi 2012 - 2013 alkoi jälleen myöhään, joten monen yrityksen lumityöt myöhästyivät, sillä lumirakenteet olisi haluttu jo jouluksi. Tästä syystä maaliskuussa 2013 varastoitiinkin jäitä tulevaa talvikautta varten. Jään leikkaaminen ja varastointi toteutettiin nyt melko pienessä mittakaavassa, mutta kokeilu osoitti, että siihen on laajemmatkin mahdollisuudet. Toivottavasti joskus voisimme saada jäädä alueen oman vientituotteen.

Vuoden 2013 helmikuussa järjestetyn Ice on Ruka –tapahtuman avulla alueelle saatiin huipputason jäänveistäjiä, jotka toteuttivat näyttäviä koristeita matkailuyritysten piha-alueille. Jäänveistokset säilyivät useita kausia matkailijoita ihastuttamassa. Yhteistyö Korkeasaaren Art Meets Ice –tapahtuman kanssa oli erittäin onnistunut kokeilu ja sitä kannattaisi hyödyntää alueella myös hankkeen päättymisen jälkeen.

Joulukuussa 2013 – tammikuussa 2014 rakennetut isot lumiukot (yhteensä 15 kpl) olivat näyttäviä ja herättivät matkailijoissa runsaasti iloa ja hyvää mieltä. Matkailijat kuvauttivat itseään jättiläiskokoisten lumiukkojen vierellä ja jakoivat kuviaan ahkerasti sosiaalisessa mediassa. Valitettavasti lumiukot ja muut, pienemmät lumiveistokset kärsivät leudosta säästä jouluna 2013 ja osa niistä, esim. Kuusamon torilla olleet veistokset, sulivat nopeasti pois. Työ jatkui kuitenkin uudella innolla tammikuun pakkasten alettua.

Lumen käyttö erityisesti tapahtumissa on hankkeen ansiosta lisääntynyt alueella. Lumerveisto on havaittu hyväksi ohjelmapalvelutuotteeksi, liikuntamuodoksi ja jopa taiteen muodoksi. Hankesuunnitelman mukaiset toimenpiteet ovat toteutuneet odotusten mukaisesti.

4. Esitykset jatkotoimenpiteiksi

SnowWorks –hanke koettiin erittäin onnistuneeksi ja kaikki siihen osallistuneet tahot osoittivat tyytyväisyytensä hankkeella tehtyihin toimenpiteisiin. Mukana olleiden koulujen johto, opettajat sekä opiskelijat ovat saaneet paljon lisätietoa lumi- ja jäärakentamisesta ja tulevat jakamaan tätä tietoa myös eteenpäin. Seuraavalle talvikaudelle on suunniteltu tapahtumia, joihin liittyy olennaisesti lumesta ja jäädä rakennetut elementit ja todennäköisesti myös opiskelijoiden osaamiselle on tuolloin käyttöä.

Hankkeessa mukana olleet yritykset ovat myös ilmaisseet tyytyväisyytensä hankkeella tehtyihin lumi- ja jäärakenteluihin. Niillä on ollut huomattava merkitys matkailukeskuksen talviseen vetovoimaan ja matkailijoiden viihtyvyyteen. Hankkeen rahoituksella hankitut muotit, työkalut ja lumiukkojen varusteet ovat yritysten käytettävissä myös hankkeen päättymisen jälkeen. Varusteet on luetteloitu ja niitä säilytetään yhdessä paikassa, josta ne ovat lainattavissa myös tulevina talvikausina.

Jään sahaamiseen ja järvestä nostoon tarvittavia työkaluja ja laitteita kehitetään yrittäjien toimesta edelleen ja myös jäiden säilöminen kesän yli vaatii vielä kehittämistä. Hanke päättyi 30.4.2014

Kuusamossa 28.5.2014

NATURPOLIS OY

Jari Hentilä
toimitusjohtaja

REPORT 'SnowWorks' Hanke

By Esther Dorsman and Seija Väisänen, April 2014, Kuusamo/Rovaniemi.

1. Introduction of Project 'Snowworks'

Naturpolis Oy – Nordic Business Centre in Kuusamo has initiated the 'Snowworks Hanke', or 'Snowworks Project', with the aim to stimulate and develop winter tourism and related aspects in the Finnish Eastern Lapland regions of Kuusamo and Posio.

Naturpolis Oy – Nordic Business Centre organized a regional competition in autumn 2013 amongst local and regional parties which could join the project by offering their various services with a good price/quality balance. Naturpolis Oy – Nordic Business Centre has evaluated and decided from these offers which of these would be invited to join the Snowworks Project, and on which conditions the project would start and follow up. This resulted in about ten regional and local businesses from Finnish Lapland region Kuusamo and Posio partaking, and the hiring of a professional expert in the field of Snow and Ice Design as the main Project Manager to manage and execute the project.

2. Finance

The Snowworks Project is a project co-financed by the European Union, Leader, Naturpolis Oy – Nordic Business Centre, and companies from Finnish Eastern Lapland:

- European Union (Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin: development project)
- Leader
- Naturpolis Oy – Nordic Business Centre
- businesses from Finnish Eastern Lapland (from the regions Kuusamo and Posio, see list below)

3. Period

Snowworks Project (version 2014) was initiated and executed was during the winter of 2013-2014 (November 2013 – March 2014). Reporting took place in April 2014.

5. Project Management

The Snowworks Project was initiated by Naturpolis Oy – Nordic Business Centre, by the contactpersons Elisa Kangasaho and Seija Väistö, who were the responsible persons for the financial streams as well. The Snowworks project itself was established, implemented and executed by Project Manager Esther Dorsman. In the project Esther Dorsman was also the professional expert in snow and ice design, as well as the certified teacher to educate both students and school teachers and to develop both the school curricula, and develop collaborations with companies, in this particular field.

Communications, development, creation of the curricula, as well as the teaching of snow courses at primary, secondary and vocational levels, the building outdoors of the snow works and the executing with school and with the companies was managed by Esther Dorsman through project management, in collaboration with management of regional companies, regular school teachers and school management and Naturpolis Oy.

SnowWorks consisted of two parts.

PART 1 was located in Kuusamo and Ruka area. PART 2 was located in Posio. Both parts were educationally and artistically developed during the winter of 2013-2014.

6. Aims of 'Snowworks'

The aims of Naturpolis Oy – Nordic Business Centre and involved parties were various:

- Developing the North-Eastern Finnish Lapland area in winter time involving different players in the field, such as companies, schools and external experts.
- Increasing the visibility of Kuusamo, Ruka and Posio as attractive touristic areas for both domestic and foreign market in Finnish eastern Lapland. The Snowworks project is an instrument with various facets to obtain that goal.
- Producing artistic snow sculptings and snow designs outdoors for the tourist areas in Kuusamo / Ruka and Posio, so that these touristic areas become more attractive for the winter season 2013-2014, and more knowledgeable domestic.
- Collaborating with a professional expert in snow and ice design who is at the same time in charge of the project, doing the whole of the project management in collaboration with Naturpolis Oy, schools and companies, in order to carry out the Snowworks project with high touristic, educational and professional quality.

7. Content of 'Snowworks'

The conducting and execution of the Snowworks project 2014 consisted of two parts. PART 1 in Kuusamo and Ruka area, and PART 2 in Posio area.

PART 1

Kuusamo / Ruka (December 2013 – February 2014)

PART 1 was located in Kuusamo and Ruka, and developed and executed from December 2013 to February 2014. In this part Project Manager and teacher Esther Dorsman developed a pilot curriculum on snow and ice sculpting and design for the tourism education of 1st, 2nd and 3rd year students of the regional vocational school Kainuu Ammattiopisto, in collaboration with local winter tourism companies (small and medium businesses) operating in Kuusamo and Ruka area. Some of these companies function in collaboration with the vocational school also as internship places. Serving as a pilot study, the vocational tourism curriculum was broadened at the school with the newly developed 'Short Course in Snow Sculpting in Tourism – within the subjects Outdoors Activities and Visual Marketing'.

PART 2 – Posio / Himmerki (February 2014 – March 2014)

Development and teaching of the SnowWorks project for Himmerki Ski Resort in Posio, in collaboration with the Common Posio School (Posion Lukio Secondary and Primary school), the 5th and 8th graders. PART 2 served as a community project for Posio region.

Details PART 1 and PART 2

In these parts of the project the following detailed tasks and actions were performed:

- Development, integration and implementation of so-called 'Short Course in Snow Sculpting' for tourism vocational levels, as well as primary and secondary levels. The development and integration of the short snow course was established within the regular courses 'Outdoors Activities in Tourism' (1st year vocational tourism students) and the regular course 'Visual Marketing in Tourism' (2nd year vocational tourism students). Also the 3rd graders could join the powerpoint presentations at the start of the course.

The following types of Snowworks basic sculptings were established:

- Various types of 'free' snow sculptings and snow structures (free creations)
- Snowworks made with moulds (candles, bears, parts of the large snow men)
- Snow cubes for touristic purposes (various shapes: round and squared cubes, to be used later in the season by touristic winter companies for tourist activities)
- Iceworks (try-outs with cubes of ice from a frozen lake; these were part of the lectures at the vocational school and were not shown in public)

The Snowworks sculptings and snow buildings were made outdoors in front of or in the neighbourhood of the participating companies under supervision of Esther Dorsman (project manager / teacher / professional expert on snow and ice design).

Intangible results

All participating goalgroups were very satisfied and hope for a continuation in future winters. The participating companies, the school managements, the school teachers and the schoolchildren and students were very satisfied about the project after evaluating separately.

The visibility of snow works to upgrade touristic areas has received good feedback from local people and tourists. The various Snowworks located in all the different areas, as well during the last day event, have been noticed clearly by locals and tourists. From feedback forms and interviews this information was gathered and concluded

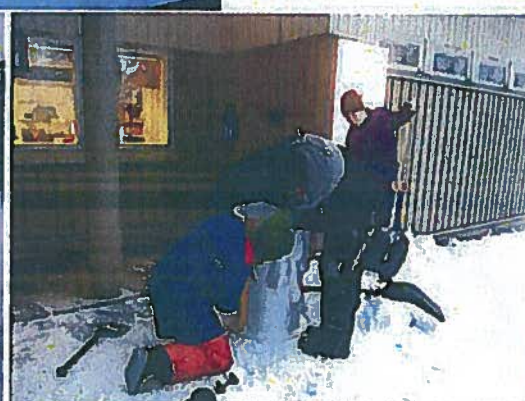
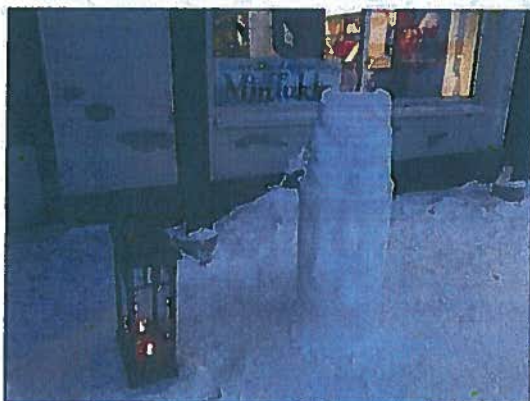
The development of the school curricula has been highly satisfactory to the school managements and the regular school teachers. They have stated as feedback that the collaboration with a Project Manager who was professional expert of Snow and Ice Design and certified teacher had given very good results in both classroom teaching and input for further development of the pilot studies into further curriculum. The English component in this was highly appreciated by teachers and schoolchildren and students.

As a pilot it turned out that direct communication between project manager and the participating companies was preferred above interference of school teachers with the companies. For a next project it is therefore suggested that the project manager should stay in charge of this direct communication, and that school teachers stick to their school work and do not manage the project. This is because the companies have very different aims and goals as the teachers, and the project manager is the one bringing those aims and goals together. In this way any possible confusion can be reduced to the minimum.

PICTURES OF THE SNOWWORKS PROCESS AND RESULTS

KUUSAMO:

More than 30 snowworks at various public and touristic locations (PART 1)

RUKA:

About 20 large snow men at various public and touristic locations (PART 1)

POSIO:

Opening of the Snowworks with schools and media at the ski resort (PART 2)

